

Vicent Garrido Margalef
Centre de Recursos Pedagògics de l'Alt Camp

Què ofereixen els CRP sobre el patrimoni

1. Informació
2. Col·laboració
3. Documentació
4. Organització d'activitats
5. Gestions diverses
6. Suport a grups de docents
7. Elaboració de materials informatius i didàctics

1. Informació

1.1 Tipus d'informació

Una de les tasques que realitza contínuament el CRP és la recollida i selecció de la informació que arriba des de diversos àmbits. La que fa referència a activitats adreçades a les escoles sobre el patrimoni monumental, entre altres temes, ja sigui de la comarca com d'altres zones més allunyades del CRP, és seleccionada per poder-la transmetre posteriorment als centres: tallers adreçats als alumnes, itineraris, exposicions, visites comentades a edificis monumentals, etc. són recollits i tractats de manera diferent segons uns criteris prèviament establerts.

Hi ha activitats sobre el patrimoni que es realitzen de manera **sistemàtica al llarg del curs**. Són les activitats permanents elaborades i dutes a terme per Camps d'Aprenentatge, museus específics, albergs de la Generalitat i entitats pedagògiques privades. L'organització d'aquestes activitats molt preparades i estructurades es programen normalment d'un curs per a l'altre. En aquest cas el CRP dona la informació als centres i potencia la seva participació als voltants del mes de maig per preparar la programació del curs següent.

Hi ha per altra banda activitats **esporàdiques**, que tenen una durada curta, d'un o dos anys o que es presenten en algun moment particular al llarg del curs. Sovint en queda un material que es pot oferir en èpoques posteriors a la seva realització. En aquest cas el CRP dona la informació al moment oportú perquè es puguin dur a terme i guarda la informació recollida per poder-la oferir quan convingui.

1.2 Vies d'informació

El mitjà que normalment utilitza el CRP per oferir informació d'aquests tipus és el **Full informatiu**, que apareix de manera periòdica, en molts casos mensualment, en d'altres trimestralment; **fulls o opuscles de presentació** de l'activitat en particular o bé el mitjà més directe com és la carta adreçada als centres. També en algun moment s'aprofiten reunions generals del professorat (caps d'estudi...) per donar informació puntual d'alguna activitat que ben bé pot ser sobre el patrimoni.

Una altra via d'informació són les **guies de recursos**, que molts centres de recursos han publicat o estan elaborant. Aquestes guies abracen una temàtica més àmplia de la que ens referim aquí perquè també inclouen el medi físic i social, però un apartat obligat i sempre present és el del patrimoni i en algun cas són específiques de patrimoni.

2. Col·laboracions

Quan la iniciativa d'una activitat sobre el patrimoni sorgeix d'una entitat o institució diferent del CRP, però afecta al seu àmbit d'acció i va adreçada als alumnes, el CRP s'hi sent implicat gairebé sistemàticament i hi col·labora de diverses maneres, a banda de la informativa, esmentada anteriorment.

Des de propiciar una trobada amb el professorat perquè la persona o l'equip realitzador de l'activitat la presenti i comentí, a coordinar les visites escolars de les escoles de la zona i fer el seguiment i la valoració d'aquesta activitat.

3. Documentació

Els CRP disposen d'una variada mediateca que es va actualitzant i ampliant progressivament amb documents rebuts bàsicament del Departament d'Ensenyament i amb els adquirits per iniciativa pròpia; aquests darrers són els que diferencien el fons d'un centre d'un altre.

Una part important d'aquests documents es poden agrupar com a recursos que fan referència, en un o altre aspecte, al patrimoni monumental i tots són a l'abast dels docents per a la consulta o el préstec.

Són documents que es presenten en diferents formats: escrit (ja sigui llibre, dossier, opuscle, etc.) vídeo, diapositives, audiovisual, disquet o CDRom.

Tota la documentació de les mediateques dels CRP pot ser consultada electrònicament als CRP, ja sigui el fons general com el particular de cada CRP; aquest, o una part, a més, sovint s'ofereix al professorat en paper i/o disquet: són els catàlegs dels CRP. El tipus de programa utilitzat permet publicar, si cal, **catàlegs monogràfics**, com ara sobre el patrimoni.

S'està treballant actualment en un model informàtica de tractament de la documentació que permetrà a l'usuari fer les cerques i consultes que vulgui d'una manera efectiva i amena.

4. Activitats

Els CRP promou sovint activitats, ja sigui **per a l'escola** (trobades interescolars de cultura popular, itineraris de zones històriques de les poblacions de la comarca, sortides que inclouen el coneixement del patrimoni...) que d'una manera directa poden contribuir al coneixement del medi cultural per part dels alumnes; o bé, **per al professorat** (sortides per fer itineraris per les poblacions de la comarca, visites a centres que formen part del patrimoni monumental, etc.) perquè aquest aprofundiment en el coneixement del patrimoni més proper per part dels mestres, pugui ser transmès posteriorment als alumnes.

5. Gestions diverses

Ens referim en aquest apartat a les gestions que faciliten la realització d'activitats sobre el patrimoni. Tots sabem que fer activitats que suposen sortir de l'escola i agafar un mitjà de transport per visitar algun monument, edifici o exposició, suposa un seguit d'altres tasques que cauen fora de les pròpies de la docència i a més generen unes despeses. Sovint, si en l'organització d'aquestes activitats hi intervé el CRP -o encara que no sigui així però aquest ho considera oportú- aquest fa les gestions necessàries perquè alguna institució o entitat es faci càrrec de les despeses de transport o del material que utilitzarà l'alumne.

6. Suport a grups de docents que intenten treballar sobre un tema del patrimoni

En l'àmbit d'acció d'un CRP hi ha sempre grups de docents que intercanvien experiències, fan reculls de material o n'elaboren de nou per a la seva tasca a l'escola. Sovint aquests grups s'han format a partir de la iniciativa del CRP i moltes vegades en són els coordinadors.

La iniciativa del CRP és bastant clara: un centre de recursos intenta oferir precisament això, recursos, i qualsevol pedra, paper o estri que en algun moment de la història hagi estat manipulat per l'home, es pot considerar un recurs per estudiar aquell moment de la història o algun altre aspecte. Per tant no pot escapar del punt de mira d'un CRP per oferir-lo com a recurs a l'escola. Per aquest motiu el CRP dóna suport a un grup de docents, ja sigui en el context del pla de formació o fora d'aquest, que intentin treballar en aquest

sentit, això si no el coordina o en forma part directament.

Fruit del treball d'aquests grups de professors han sorgit materials notables que faciliten, no solament a l'alumne sinó també al mestre que els utilitza, l'apropament als edificis, construccions i tot tipus de manifestacions del patrimoni.

El suport del CRP pot actuar amb diversos graus d'implicació, que poden ser, des d'acollir el grup en la seva àrea de treball i dotar-los de la infraestructura necessària, fer les gestions que calguin per aconseguir informació determinada fins a buscar les subvencions que cobreixin les despeses dutes a terme i aconseguir ajuts per cobrir la despesa que comporta la publicació del treball per a la seva utilització a l'escola. A més, segons els casos, també es fa càrrec de la distribució posterior d'aquest material als centres.

7. Elaboració de materials informatius i didàctics

Enllaçant amb el punt anterior cal considerar el grau més alt d'implicació del CRP en l'oferiment de recursos sobre el patrimoni, com és l'elaboració d'un material per oferir-lo posteriorment a l'escola.

El material consisteix normalment en una part informativa sobre l'objecte d'estudi, que acostuma a formar part del patrimoni cultural de l'àmbit del CRP, i una altra part didàctica, que pot incloure, a la vegada, orientacions didàctiques per al mestre i activitats de camp o d'aula per a l'alumne.

No cal dir que són materials importants que apropen un cas concret del patrimoni a l'escola i a l'alumne, l'ajuden a conèixer més i millor el seu entorn i el seu origen i que un cas proper porta a la curiositat vers concrecions més allunyades i, per tant, ajuda a valorar el patrimoni en general i a respectar-lo.

Valls, 16 d'abril de 1999
